

Ioan Moldovan Opera poetică

Prefață

de AL. CISTELECAN

Editura Paralela 45

Între lehamite și entuziasm imaginativ (Prefață) / 5

Viața fără nume / 21

Exerciții de transparentă / 53

Insomnii lîngă munți / 85

Arta răbdării / 115

Tratat de oboseală / 143

Interiorarele nebune / 185

Însemnări primitive / 201

Celălalt pește / 221

Mainimicul / 263

Timpuri crimordiale / 291

Notă biobibliografică / 339

Referințe critice / 342

Respect pentru oameni și cărți

o carte în grație de neobosită

I

Am ieșit din camera încălzită
prin pereții ei șoareci decalciați de iarnă
omătul pe tufe un cîrd de rechini
sub dud se auzea geamătul
unei bătrîne, rapida alterare și aburire

a cuvintelor

Picioarele în sandalele tatălui nostru măcinate de două veri
anterioare, oasele de sidef scoteau mici chicote, voluptăți
pentru care timpul nu are dimensiuni

ninge „cum illo tempore”
printr-un labirint imaculat cu chipul necuprins în încruntările
zilei ce începea

un vers dezvinovățindu-se: „n-am nici o vină, n-am”
expediția mea pe cei zece metri de ogradă la marginea orașului
prin noaptea zăpezii, nu trebuia să aibă nici o
victimă!

ca mult mai tîrziu în trei ore de santinelă să-mi împing
pîslarii prin toate cercurile vîrstelor mele, în timp ce
prin dormitoare soldații demontau visul ca pe o mitralieră și
își frecau pielea mîinilor de oțelul cotropit de frig

pîinea în gură se-amestecă cu umezeala cuvintelor
nu-i aşa, Lucrețiu
uscatul și umedul, caldul și recele într-o iubire activă
pentru a anihila obiceiul barbar al zeului

scria perfect senin un poem senin
despre reflectarea apei în aer
nota lumina de pe obrazul iubitei
clătinîndu-se încocace și încolo
era în timpul serviciului printre colacii de sîrmă
călcînd prin troscotul ars de motorină
cerul vînăt îi împingea gîțul spre
vîlceaua cu răchite și resturi organice

„ai terminat?”
dar el îi auzea nervii înofoliți în sînge
și un mic strigăt subteran
s-a lipit de scoarța cenușie a unei răchite
în timp ce o săruta privea peste umărul ei
un cuvînt se scălimbăia prin pietrișul de la mal
și furnicile îi dădeau tîrcoale

III

să nimeresc cu o frază în fereastra ce da
spre curtea din spate cu găini cîrind lung
un leșin al luminii de după-amaiză
pervazul albastru era o intrare în lichide
manuscrisul lucea
cu toate ale sale trupuri într-o utopie salină
pe mîini cerneala brună a sucului de vișine
un decameron filind lent prin camera răcoroasă
veni chipul proprietăresei în galben imperial
bătrîna cu călcîie alburii
pentru adolescentul plin de cuvinte era și asta o viață

deci i-am numărat gutuile de pe dulapul cariat
un ușor leșin ascuns verii de sidefuri
mîinile ei pergamentoase dirijau mica serenadă „Lubricită”

pînă cînd te-ai umplut tot de frig („taci, taci, nu scînci
uite pune mîna pe bulbul focului de demult”)
și nu-mi era frică de nebunia ei

IV

nu vei găsi, Lavinia, vreun câine spălat de lumina
cimitirului, să meargă înaintea ta prin inima
rece a indigoului
fișitul saanelor în ploaie
tu schimbi fulgerarea de trupuri

prin pivnițe mere de iarnă zumzăie
precum incubatoarele Egiptului
te-a sărutat Herodot țapul doamnei Salomeia
brodeusa orășelului
și acum îți sterghi pojghița de gheață
o mască a lichefierii ierburilor bâtrâne

vino să-ți arăt lingourile de stronțiu călătorind
printre uli și vrăbii
pubelele de pe mal sunt pline de exclamații reziduale
și lumina aceasta, lumina șiroind
pe sub uși –

trebuie să răsfoim un album cu reproduseri –
spune-mi cu cine vorbește el
de își întorc cuvintele capul spre trupul meu
un gram de nisip pe tratatele alchimice
precum din zarzări cad între urzici grăunțele unui foc
iar mîinile copilului nostru se umplu de bășici alburii
retine umflate, ferestre în care viața poate începe din nou
cu proaspete masacre și triumfuri

atleții adolescenți soseau rînd pe rînd
dinții lor făceau o dimineață de jur-împrejurul
trapezul lucea ca o flamură, călcările despăind
materia unei aşteptări perpetui
mă pîndeau un pericol
viața însăși nu permite elipse
și întrebarea dacă poemul e altceva decît viața
îndoiala privitoare la tine, Horațiu („nu voi pieri întreg,
nu monument mai durabil...” etc.), nu mă împiedica
și năuc febril intram în manuscrise
zigzag-uri cu răsuflarea gîfîtoare
pînă mă așezam cu capul între pieile labirintului
Astfel călcărul era împins la o parte
în hătișul de sînge și carbon –
o floare pipernică asemănătoare creierului de iepure
urca încet din pămîntul hîrtiei
cîteva cuvinte putrezind și cîteva cuvinte verzi și
cîteva cuvinte trandafirii

ceva profund imoral precum uleioasele priviri
ale vreunui bărbat pipăind picioarele femeilor
venite la înmormîntarea din ogradă
o libelulă deasupra unui lac sărat de cîmpie
și ziua spartă în tot locul
umplută cu flori de cicoare și picioarele de boi
forfecînd prin pulbere
temp umed și temp uscat, totuna
în iubire și în uitare carnea gîfîie
o luminiscentă în iarba grasă cu excremente de gîște
vuietur morții și frica
în oglindă nu mai e loc pentru nici o amăgire
A plînge sub această amenințare

memoria se încarcă precum o armă
moneda neagră a țevii înspre trecut și înspre viitor

gravă responsabilitatea amintirii: mîini prăbușite
în spațiul alb
amară înghițitură

nu-i dai nici o speranță să te urască foșnind
prin camera cu doi copii și carnuri măcinate
cheamă-l și spune-i o poveste nouă
amestecată cu apă și sare, să vedem ce va mai fi, cît a mai
rămas, lasă-mă să cred că suntem deocamdată nemuritori
animalul blind într-o utopie plină de mîzgă și ritm
dacă ai intra pe ușă aș alerga să mă ascund în sertarul
cu hîrtii cenușii
nu-i pasă lui de voi, de aceea e mai întunecat decît
o piatră în pieptul îngerilor exterminatori
puneți visele să cînte cu maximă intensitate
bucuria și aşteptarea s-au prefăcut în ceva

despre ce-am mai putea îngăima?
sfîrșind un adevăr adormit în gură
nebună și arsă
să nu irumpă focul, sunt nedemn să-l port, un copac
în umbra căruia amușteți
înaintarea e anevoieasă și ne duce în același unghi mort
hohotul de sus, hohotul de jos

VII

tu dormi cu săgețile înfipite în piept
ca o iarbă rece carbonizîndu-se
noaptea a amușit în frigul coborîtor

: o alterare a lumii ce se îndepărtează
memorizate, cuvintele la ce folosesc
la ce folosesc cuvintele

Libris po
Respect pentru dame și cară

să cobori în apele însăpămintate
singele tău ar fi o oglindă
acoperită de un sunet continuu

se mai poate căuta un alt timp
în afara acestuia împotmolit

„nu se mai aude strigarea prietenoasă
a înțelepciunii, înțelepciunea și-a zidit casa
și-a tăiat cei șapte stâlpi”

„eram datoare cu o jertfă de mulțumire
azi mi-am împlinit juruințele
de aceea ți-am ieșit înainte”

erau clipele începutului cînd spuneai
„praf ne facem, praf ne facem
gura ta n-a mințit niciodată, mi-e frică!”

VIII

copilul singur
cum aş putea să-l aduc prin piatra albă la
ochiul acela mereu speriat ca și cum ar fi știut
nu pronunță încă nici o sentință
mai lasă-ne să vedem trecerea inimii prin lume
aurul și argintul, sulful, carbonul și zăpada
singurei vieți

fericit ca o frunză în clinurile pădurii
trecea lumina prin mine,
nimic nu rănea
se află oare sentințe care ne închid
nimic nu înțelegem, acum ce mai urmează
o pasăre cât un cer acoperind steaua Orientării
vreun sfat care să te coste prăbușirea
rămîni și învață-mă cum să viețuiesc

nu de milă e vorba și nu de groază
copilul e curat, cine va putea să dea în el
gura nu mai poate decât un tremur, o amuțire

toate flamurile le cobor
punctului acesta de fugă
fanta plină de vînt, prundiș viscolind în ger
deasupra o retină de iarnă cu hăuri
și ceea ce părea un cuvînt întinde o mînă
vrînd să te smulgă, cum să nu întorc capul?!

fericiți cu tăișurile suind spre
gîțul subțire
te pierzi tăcută
ai început să rupi pe rînd toate firele

în adînc laptele e o piatră neagră

IX

pereți de gheăță groși cît trecerea de la un cuvînt la altul
te bucuri? nimeni nu ne vede
merii scutură peste genunchii noștri translucide fructe
o ramură trece nestingherită printre omoplați
nu știu cum stai pe un pod de os
încît peștii se uită spre flori
și voalați se adîncesc sub casa noastră

vocea se descurcă cu profilele noastre
lamento cu salivă prelingîndu-se din gura copiilor
visînd structuri dulci și păsări dezlegate
peste cîmpul cu iarba îinfoiată
cerul nu mi-l mai aduc aminte

spune rugină
el își va plimba mîna trei nopți peste obrazul tău
și mîna va fi albă-moale-suptă, ca de leșie
zgomotul pe care îl face